

Teaching Guide						
Identifying Data				2021/22		
Subject (*)	Diabetic Foot		Code	750G02031		
Study programme	Grao en Podoloxía					
Descriptors						
Cycle	Period	Year	Type	Credits		
Graduate	1st four-month period	Fourth	Obligatory	6		
Language	Spanish					
Teaching method	Face-to-face					
Prerequisites						
Department	Ciencias da Saúde					
Coordinador	Gil Manso, Pedro	E-mail	pedro.gil.manso@udc.es			
Lecturers	Gil Manso, Pedro	E-mail	pedro.gil.manso@udc.es			
Web	http://campusvirtual.udc.gal/					
General description	Esta materia versa sobre o estudo, diagnóstico e tratamiento do pé diabético. Diagnóstico e tratamiento os procesos vasculares e neurolóxicos periféricos que afectan ao pé.					
Contingency plan	<ol style="list-style-type: none">Modifications to the contentsMethodologies *Teaching methodologies that are maintainedTeaching methodologies that are modifiedMechanisms for personalized attention to studentsModifications in the evaluation *Evaluation observations:Modifications to the bibliography or webgraphy					

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A25	Coñecer e aplicar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamiento das feridas, úlceras e procesos infecciosos que afectan ó pé. Estudo, diagnóstico e tratamiento do pé diabético Mecanismos de reparación e cicatrización.
A28	Coñecer, diagnosticar e tratar os procesos vasculares e neurolóxicos periféricos que afectan ó pé e susceptibles de tratamiento quiropodolóxico.
A44	Deseñar planes de intervención específicos para o tratamiento do pé de risco: diabético, neurolóxico e vascular.
B11	Coñecementos de informática relativos ó seu ámbito de estudio.
B12	Capacidade de xestión da información.
B18	Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.
B19	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences		
Coñecer e realizar o estudo, diagnóstico e tratamiento do pé diabético	A25 A44	B12 B18 B19	C4
Coñecer, diagnosticar e tratar os procesos vasculares e neurolóxicos periféricos que afectan ao pé e susceptibles de tratamiento quiropodoloxico.	A28	B12 B19	C4
O alumno identifica e diagnostica o nivel de risco dun pé patolóxico, adquire habilidade no manexo das técnicas de estudio e valoración do pé. É capaz de desenvolver o conxunto de tratamentos podolóxicos de acordo ao nivel de risco presente no pé e en correlación co equipo multidisciplinar.	A25 A44	B11 B18	C3 C5

Contents	
Topic	Sub-topic
Bloque I: Conceptos Xerais da Diabetes Mellitus	- Definición da Diabetes Mellitus - Prevalencia da Diabetes Mellitus - Tipos de Diabetes Mellitus - Diagnóstico do DM - Control da Diabetes Mellitus - Historia da Diabetes Mellitus - Control da Diabetes Mellitus - Tratamento da Diabetes Mellitus - Complicacións agudas da Diabetes Mellitus - Complicacións crónicas da Diabetes Mellitus
Bloque II: Fisiopatoloxía do Pe Diabético	- Fisiopatoloxía da diabetes mellitus - Definición de pé diabético e pé de risco - Epidemiología e Importancia do pé diabético - Elementos patoxénicos do pé diabético - Dermatomatías e transtornos cutáneos asociados á diabetes mellitus
Bloque III: Diagnóstico e tratamiento dos procesos vasculares e neurolóxicos periféricos que afectan ao pé	- Clasificacións do pé de risco - Clasificacións do pé diabético - Exploración e anamnesis xeral no pé diabético - Exploración vascular do pé diabético. Pé Vascular - Exploración neurolóxica do pé diabético. Neuropatía diabética. - O Pé neuroisquémico. - Pe de Charcot

Bloque IV: Tratamento do Pe Diabético	<p>TRATAMENTO LOCAL DAS ÚLCERAS DE PÉ DIABÉTICO</p> <ul style="list-style-type: none">- Limpeza e desinfección de lesiónelas- Eliminación do tecido non viable. Desbridamiento: cortante, encimático, autolítico, mecánico (aquajet), osmótico, larval- Control da infección e inflamación en pé diabético- Control do exudado as feridas crónicas: grupos de apósitos, indicacións, uso e incompatibilidades- Estimulación dos bordos epiteliales: Acedos graxos hiperoxigenados e produtos barreira- Outras terapias: oxigenoterapia, ozonoterapia, terapia de presión negativa, plasma rico en plaquetas, medicamentos de terapia avanzada (terapia génica, terapia celular somática e enxeñaría tisular)- Detección de ostomilitis: diagnóstico por imaxe, probas de laboratorio e diagnóstico clínico- Descarga de lesións de pé diabético- Descargas provisionais: feltros- Descargas temporais: Plastic Cast e Total Contact Cast- Descargas definitivas: ortesis plantares e dixitais- Criterios de derivación de úlceras en pé diabético- Tratamento quirúrgico en pé diabético
Bloque V: Equipo multidisciplinar en pe de risco	<p>Diagnóstico del nivel de riesgo de un pie patológico.</p> <p>Técnicas de estudio y valoración del pie.</p> <p>Desarrollo del conjunto de tratamientos podológicos de acuerdo al nivel de riesgo</p> <p>Correlación con el equipo multidisciplinar.</p>
Bloque VI: Prevención do Pe Diabético	<ul style="list-style-type: none">- Prevención de ulceras en pé diabético- Cuidados no pé diabético- Calzado no pé diabético

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A28 A44	18	10	28
Workshop	A25 B11 B12	12	10	22
Laboratory practice	B19	9	5	14
Supervised projects	C3 C4 C5	3	22	25
Supervised projects	B18	2	6	8
Mixed objective/subjective test	A25 A28 A44	2	50	52
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral telemática complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao alumnado, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Workshop	<p>Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.</p> <p>En concreto desenvolveranse: Seminarios e taller interactivo de exploración neurolóxica e vascular, descarga de úlceras e biomecánica do pé diabético, valoración dermatolóxica así como taller de coidados do pé diabético. Ademais destas actividades desenvolverase un seminario atención dás úlceras dous membros inferiores non Servizo Galego de Saúde contando coa colaboración de persoal do Servizo Galego de Saúde (SERGAS) especializado na mesma, así como un seminario sobre Convivir co DM na que colaborarán membros dā Asociación de Diabéticos de Ferrolterra (ADF).</p> <p>A maioría de seminarios se realizaránse nas aulas de la facultade e alguns destes seminarios e talleres poderán realizarse, dentro do horario dā materia, na Clínica Universitaria de Podoloxía desenvolvendo os protocolos de exploración e valoración de pé diabético en pacientes diabéticos reais, pacientes de CUP e membros dā Asociación de Diabéticos de Ferrolterra.</p>
Laboratory practice	<p>Metodoloxía que permite que o alumnado aprenda efectivamente a través da realización de actividades de carácter práctico como a elaboración dunha prótese transmetatarsiana e unha férula de descarga total (Plastic Cast ou TCC).</p> <p>A asistencia a estas prácticas será obligatoria. A realización de cada unha destas dúas prácticas realizarase dividindo a todo o alumnado matriculado na materia en 4 grupos (uns 10 membros por grupo) e desenvolvendo cada práctica nunha única xornada duns 270 minutos de duración, ao que haberá que engadir unha última xornada de valoración que se realizará o último día de prácticas da materia (que poderá ser telemática pola plataforma TEAMs), habendo de entregar unha memoria de cada unha das prácticas.</p> <p>Durante todas as prácticas o alumnado deberá de levar bata, 1 bolígrafo de 4 cores, 1 rotulador permanente, luvas de kevlar (ou equivalente), tesoiras multiusos, pantalla facial/lentes de protección e máscara.</p> <p>Para a realización da práctica da prótese transmetatarsiana que se desenvolverá no Laboratorio 2 (con fornos, vacums, pulidoras, pistolas de aire quente) da Facultade, por cada grupo precisaranse: 1 ferro de Goma espuma de 10 mm de grosor, 1 ferro (70x100cm) de resina de poliéster termoformable de 1,9 mm de grosor, 1 ferro (70x100cm) de resina de poliéster fluente termoformable de 1,0 mm de grosor, 1 ferro (70x100cm) de polipropileno de 2 mm de grosor, 1 ferro (70x100cm) de EVA Globus de 6 mm de grosor, 1 ferro (70x100cm) de roval-foam de 5mm de grosor, 1 ferro (70x100cm) de plastazote de 10mm de grosor, 2 botes de cola de contacto Renia Ortec de 0,5L con pincel, 1 saco de escaiola, 1 ferro (70x100cm) de Lunalastic de 2 mm de grosor, 1 ferro (70x100cm) de LunaSoft SLW de 3 mm de grosor, 2 recambios de lijas para pulidora, 1 lija milhojas, 1 lija.</p> <p>Para a realización da práctica da férula de descarga total que se desenvolverá no Laboratorio 1 (con serra cortaescayolas e podoscopio), por cada grupo precisaranse: 1 rolo (1mx30cm) de fieltro adhesivo de 8 mm de grosor, 1 rolo (1mx30cm) de fieltro adhesivo de 10 mm de grosor, 1 rolo (30cmx1m) de fieltro adhesivo de 4 mm de grosor, 1 rolo (2,5cmx5m) de esparadrapo celulósico, 5 paquetes de 5 gasas de 10x10cm, 1 bote de povidona yodada de 250mL, 1 rolo (12cmx30m) de filme transparente de 15 cm de ancho, 10 rollos de venda guata ou acolchado (Soffban® ou Caresoft®), 10 rollos de venda sintéticas de 10-15 cm de ancho (Rhena cast®, Delta cast® ou Dynacast extra®), 2 rollos de venda elástica adhesiva de ancho 5 ou 7,5 (Tensoplast®), 1 rolo (30cmx3m) de Moleskin ou fieltro adhesivo de 1mm de grosor e 1 recambio da serra cortaescayolas.</p>

Supervised projects	<p>O alumnado organizado en grupos deberá elaborar un trabajo sobre a creación e funcionamento dunha unidade de pé diabético.</p> <p>Os traballos serán entregados a través da plataforma Moodle co nome de arquivo: Unidade_PD_GrupoX.pdf</p> <p>Este trabalho cunha extensión dunhas 10-20 páxinas constará dos seguintes apartados:</p> <ul style="list-style-type: none">1- Definición da Diabetes Definición DM, tipos, complicacións2- Epidemiología3- Definición do Pé diabético4- Fisiopatología5- Xustificación6- Obxectivos7- Organigrama, estrutura ou formulación do proxecto8- Protocolos e follas clínicas. <p>Tras a entrega do trabalho este será exposto durante 10 minutos e defendido durante no horario de clases do mes de decembro. Esta exposición do trabalho de creación e funcionamento dunha unidade de pé diabético centrándose nos seguintes apartados:</p> <ul style="list-style-type: none">- Xustificación-Obxectivos-Organigrama, estrutura ou formulación do proxecto-Protocolos e follas clínicas
Supervised projects	O alumnado organizado en grupos deberá elaborar un proxecto de prevención, coidados e educación de lesións en pacientes diabéticos, que serán entregados a través do Campus Virtual da materia e desenvolvido e exposto fronte a grupos de pacientes durante o mes de novembro-decembro.
Mixed objective/subjective test	<p>Proba teórica que se desenvolverá o día marcado no calendario académico para exame de forma presencial empregando o Campus Virtual de la materia.</p> <p>Devandito exame realizarase sobre a totalidade dos contidos da materia e todos os contidos desenvolvidos tanto nas sesiones magistrais, como nos talleres e nas prácticas de laboratorio e que serán publicados no Campus Virtual (plataforma Moodle) da materia.</p> <p>Este exame constará de 30 preguntas tipo test e 5 preguntas de desenvolvemento.</p>

Personalized attention	
Methodologies	Description
Supervised projects	<p>A atención personalizada se desarrollará de forma programada en los horarios de tutorías del profesor y las horas de seminarios de la materia a través de la plataforma TEAMS.</p> <p>La atención personalizada está destinada a resolver cualquier tema relacionado con las diferentes metodologías y/o contenidos de la materia.</p>

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Workshop	A25 B11 B12	Para a puntuación deste apartado valorarase tanto o número de asistencias como a participación na aula e a entrega das actividades desenvolvidas e a valoración das mesmas a través do Campus Virtual da materia.	10

Supervised projects	B18	<p>O alumnado organizado en grupos deberá elaborar un proxecto de prevención e educación de lesións en pacientes diabéticos, que serán entregados a través da plataforma Moodle que será desenvolvido e exposto fronte a grupos de pacientes no horario da materia durante o mes de novembro-decembro.</p> <p>Na avaliación do proxecto terase en conta a calidad do mismo, a aplicabilidade e a mellora da formación dos pacientes prevista. Así mismo valorarase a calidad da exposición áínda que só exponan os 2-3 mellores traballos. Para o resto de grupos a porcentaxe da cualificación deste apartado correspondente á exposición (2%) avaliarase como actividade alternativa a participación nos actos conmemorativos do día mundial da Diabetes (14 novembro), as actividades do "Plan de Acción Green Campus Ferrol" ou gravar a simulación do desenvolvemento completo da actividade exposta.</p> <p>Outra alternativa de proxecto preventivo será realizar un proxecto de actividade para o Día Mundial da Podoloxía ou tarefa no Hall do Marcide para realizar o 14 de novembro, con motivo do día mundial da Diabetes Mellitus. Para este proxecto deberá de especificarse os materiais necesarios e de donde sairían e de donde sairía cada un dos membros do grupo desa semana de prácticas.</p>	5
---------------------	-----	--	---

Mixed objective/subjective test	A25 A28 A44	<p>Este exame realizarase sobre a totalidade dos contidos da materia e todos os contidos desenvoltos tanto nas sesións maxistrais, como nos talleres e nas prácticas de laboratorio e que serán publicados no Campus Virtual (plataforma Moodle) da materia.</p> <p>O exame teórico realizarase presencialmente e empregando o Campus Virtual da materia. Constará dun exame final tipo test de 30 preguntas test e 5 preguntas de desenvolvemento. Para superar a proba teórica con cualificación de aprobado será necesario superar o 50% das preguntas do exame tipo test, 3 das preguntas de desenvolvemento.</p> <p>INSTRUICIÓN DO EXAME TEST:</p> <ul style="list-style-type: none">-Cada pregunta test respondidas de forma incorrecta descontará o valor de 1/5 dunha pregunta correcta. En cada pregunta test só hai unha resposta totalmente correcta.- Unha vez aberto o cuestionario pregúntalas tipo irán aparecendo unha a unha (preguntas e respostas que son diferentes e en orde aleatoria para cada estudiante), gardando tras cada paso á pregunta seguinte a resposta marcada (onde siempre hai unha engadida de Non sabe/Non contesta), non sendo posible volver atrás.- Pregúntalas tipo test irán aparecendo consecutivamente e a resposta de cada unha quedará gardada e constará como enviada en canto pásese á seguinte, polo que en caso dalgún fallo puntual de conexión ou do sistema poderase volver conectar e volver á última pregunta non contestada, pero en ningún caso poderase volver atrás nas preguntas, polo que en caso de non marcar ningunha resposta antes de pasar á seguinte quedará rexistrada como non contestada. <p>INSTRUICIÓN DO EXAME DE DESENVOLVEMENTO:</p> <ul style="list-style-type: none">- As respostas ás preguntas de desenvolvemento poden contestarse en calquera dos idiomas oficiais da Comunidade Autónoma de Galicia.- A resposta á pregunta exposta, cubrirase nos espazos dispoñibles para a resposta no Campus Virtual da materia. <p>NORMAS XERAIS DO EXAME:</p> <ul style="list-style-type: none">- Depositar carteiras, maletíns, bolsos, abrigos, apuntamentos e dispositivos electrónicos (incluíndo teléfonos móbiles e reloxos de calquera tipo) nos percheros e mesas do fondo da clase.- Non portar pantalóns curtos nin saias e levar pelo recolleito, cos pavillóns auditivos visibles.- Durante o exame na mesa só deberán de estar o exame, a tarxeta identificativa do estudiante (DNI ou tarxeta UDC) e un máximo de 2 bolígrafos azuis non borrables.- A copia e o acceso con instrumentos electrónicos ou dispositivos móbiles (incluíndo teléfonos móbiles, auriculares e reloxos de calquera tipo) será causa suficiente de expulsión da proba o que implicará a cualificación de suspenso (nota numérica de 0) na convocatoria da materia (en ambas as oportunidades).- Non escribir baixo ningún concepto na mesa nin mobiliario da aula.	60
Guest lecture / keynote speech	A28 A44	Valorarase a asistencia e a participación activa e produtiva ás clases da materia.	5

Laboratory practice	B19	<p>Será obligatoria a asistencia á totalidade das prácticas, superar a valoración final das mesmas e a entrega dunha memoria de prácticas a través da Campus Virtual da materia.</p> <p>Puntuarase tanto a asistencia e o desenvolvimento da práctica, a avaliación final das mesmas e a memoria das prácticas (describindo os procesos realizados, con fotografías desde todas as perspectivas de todos os tratamentos elaborados durante as prácticas, cunha análise crítica das mesmas e realizando unha valoración persoal das prácticas).</p>	10
Supervised projects	C3 C4 C5	<p>O alumnado organizado en grupos deberá elaborar un traballo sobre a creación e funcionamento dunha unidade de pé diabético.</p> <p>Os traballos serán entregados a través da plataforma Moodle.</p> <p>Valorarase tanto a calidade do mesmo, a xustificación bibliográfica das afirmacións expostas, a aplicabilidade, a concreción nunha localidade e centro real e a innovación do mesmo sendo moi relevante o desenvolvimento de todos os apartados do mesmo, moi especialmente a xustificación, os obxectivos, a organigrama, estrutura ou formulación do proxecto así como os protocolos e follas clínicas da unidade.</p> <p>Valorarase a asistencia e participación na exposición e defensa do proxecto na aula así coma acudir á exposición e defensa do traballo do resto de grupos.</p>	10

Assessment comments

Para superar a materia é necesario ademais de alcanzar 5 sobre 10 no total da materia, asistir á totalidade das prácticas de laboratorio, salvar a avaliación dos obradorios, superar a cualificación do exame tipo test con máis de 5 sobre 10 (15 preguntas netas correctas) e superar a cualificación do exame de desenvolvemento como con máis de 5/10 (máis da metade da puntuación máxima). Polo que no caso de que a cualificación dalgunha das partes imprescindibles para aprobar a materia (cualificación do test, cualificación do exame de desenvolvemento, cualificación das prácticas ou obradorios) sexa inferior a 5/10 a cualificación final será de suspenso e a valoración numérica calcularase pasando a cualificación calculada da parte que motiva o suspenso sobre 10 e sumada porcentualmente ao resto de cualificacións, sempre que dita suma non supere o 4,0/10 nese caso reflectirse o 4,0 como cualificación final da materia.

Para a modalidade ordinaria de avaliación: o 60% da avaliación de materia depende por tanto da proba obxectiva que neste caso será unha proba mixta. Por outra banda, o 15% da cualificación depende así mesmo dos traballos tutelados (un de 10% outro un 5%. Finalmente, o 25% da cualificación da materia dependerá da aprendizaxe colaborativo entendendo como tal as sesións maxistrais (5%), os seminarios (10%) e as prácticas de laboratorio (10%).

Segunda oportunidade: Para aquel alumnado que non superase a materia na primeira oportunidade de avaliación, manterase as mesmas porcentaxes de avaliación a cada metodoloxía que na primeira oportunidade e o alumno poderá volver realizar calquera das tarefas avaliadas, que estime convenientes, neste caso de forma individual (mesmo as que inicialmente eran en grupo) e deberá entregalas 7 días antes da data do exame. As tarefas que non repita manterase a cualificación da primeira oportunidade. Terá que repetir, en calquera caso, o exame final da materia.

Convocatorias de segunda e posteriores matrículas: Para aqueles alumnos/as que cursen a materia e realicen as prácticas obrigatorias de forma completa coa cualificación de apto, deben de ter en conta que poden volver cursar toda a materia novamente ou presentarse só ao exame teórico final, tendo en conta que a cualificación do exame teórico fará media coas cualificacións das prácticas de laboratorio, talleres, traballos tutelados e clases maxistrais do curso académico no que cursase as prácticas de laboratorio.

Para alumnado con matrícula parcial: poderán
obter a cualificación da materia coa modalidade ordinaria ou modalidade na que
a proba mixta supón o 80% da cualificación, o 10% das prácticas de laboratorio
o 10% correspondente os obradoiros, nesta modalidade será obligatorio superar
las tres partes para superar la asignatura. Para o alumnado con dispensa
académica a sua calificación corresponderá o 80% coa nota obtida na
proba mixta e o outro 20% coas prácticas de laboratorio, nesta modalidade será
obrigatorio superar ambalas dúas partes para superar a materia.

Para estudantes SICUE, ERASMUS e BILATERAL: poderán obter a cualificación da materia coa modalidade ordinaria ou modalidade na que a proba mixta supón o 80% da cualificación, o 10% das prácticas de laboratorio o 10% correspondente os obradoiros, nesta modalidade será obligatorio superar las tres partes para superar la asignatura.

Convocatorias da oportunidade adiantada de avaliación: Para aqueles alumnos/as que solicitasen a oportunidade adiantada de avaliación, cumpran cos requisitos e concédaselle poderán presentarse ao exame teórico final cuxa cualificación suporá o 100% da cualificación da materia.

A cualificación de non presentado: outorgarase a aqueles alumnos que non realizasen a totalidade das prácticas independentemente da súa participación no resto de actividades, incluída a proba mixta.

As condicións para a obtención dunha matrícula de honra son que o alumno obteña mais dun 95% da cualificación da materia, sexa a mellor cualificación da clase na oportunidade avaliada e a súa achega nos seminarios-talleres e prácticas fose significativa.

A fin de establecer un proceso de mellora contínua da materia e facilitar a participación de todos os alumnos/as, polo envío dun arquivo co nomeApelido1_Apelido2_Nome-VALORACION.doc se poderán sumar ata 0,4 puntos ápuntuación da materia, a condición de que a suma destes puntos non supoña oprobado da mesma. Esta puntuación virá determinada por:

Cubrir a enquisa de AVALIEMOS(<http://www.udc.gal/avaliemos>): +0,25 puntos
Describir brevemente e de forma construtiva o que consideras o mellor e o peor da docencia dá a materia así como proposta de cambios: +0,1 puntos
Contabiliza o total de horas dedicadas á materia: +0,05 puntos

Basic	<ul style="list-style-type: none">- Viadé J.; Royo J. (2013). Pie Diabético: Guía práctica para la práctica clínica.. Madrid: Panamericana- Consejo General de Colegios Oficiales de Podólogos (2011). GUÍA DE PROTOCOLOS DE PIE DIABÉTICO. Madrid: CGCOP- International Working Group on the Diabetic Foot (2015). International consensus on the diabetic foot & Practical guidelines on the management and the prevention of the diabetic foot. Amsterdam : International Working Group on the Diabetic Foot- International Working Group on the Diabetic Foot (2015). International consensus on the diabetic foot & Practical guidelines on the management and the prevention of the diabetic foot. Amsterdam : International Working Group on the Diabetic Foot- Camp Faulí, Ángel (2002). Cuidados en el pie diabético. Barcelona: Smith & Nephew- F. Javier Aragón Sánchez, J. Luis Lázaro Martínez (2004). Atlas de manejo práctico del pie diabético . Madrid: F. Javier Aragón Sánchez, J. Luis Lázaro Martínez- Viadé Julià, Jordi (2006). Pie diabético : guía práctica para la prevención, evaluación y tratamiento. Madrid : Médica Panamericana- Asociación Española de Enfermería Vascular y Heridas (2017). Guía de práctica clínica: Consenso sobre úlceras vasculares y pie diabético. Madrid: AEEVH, 2017- American Diabetes Association (ADA) (2018). The Standards of Medical Care in Diabetes.. Diabetes Care 2018 Jan; 41 (Supplement 1): S156-S159.- Sociedad Gallega de Heridas (2018). Biblioteca y documentos de consenso. https://sghweb.es/biblioteca/- Marinelo Roura J, Verdú Soriano J (Coord.). C.O.N.U.E.I. (2018). Documento de consenso de la Conferencia Nacional sobre las úlceras de la extremidad inferior (C.O.N.U.E.I.). 2ª ed. Madrid: Egon
Complementary	

Recommendations**Subjects that it is recommended to have taken before**

General Pathology/750G02008
Podiatric Orthopedics 1/750G02017
Podiatric Orthopedics 2/750G02018
Podiatric Orthopedics 3/750G02019
Chiropody 1/750G02027
Chiropody 2/750G02028

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Practicum 2/750G02034

Subjects that continue the syllabus

Practicum 3/750G02035

Other comments

ADAPTACIÓN DE PRESENCIALIDAD Á SITACIÓN EPIDEMIOLÓXICA:

Todas as actividades presenciais realizaranse con asentos preasignados, con máscara, ventilación, non permitindo o consumo de alimentos e bebidas e asegurando que se cumplen as medidas de prevención e hixiene do centro establecidas e publicadas en: <https://udc.es/es/fep/coronavirus/>. No caso de que o grupo de docencia chegue a superar as indicacións do aforo da aula estableceranse grupos rotativos de docencia híbrida, onde os estudiantes que non caibán na aula seguirán esa semana a docencia de forma telemática e á seguinte de forma presencial, sendo outro grupo o que a realice de forma telemática, segundo planificación establecida polo docente da materia.

OBXECTIVOS DE DESENVOLVIMENTO SOSTIBLE: Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumplir co obxectivo da acción número 5: ?Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social? do "Plan de Acción Green Campus Ferrol":

A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato digital sen necesidade de imprimilos, no caso de se realizar en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarse papel reciclado e evitarse a impresión de borradores.

Débese facer un uso sostenible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

PLAXIO: Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, será cualificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.